

ЖОГОРКУ ЕВРАЗИЯ ЭКОНОМИКАЛЫК КЕҢЕШИ

ЧЕЧИМ

2014-жылдын 10-октябрындагы № 78 чечими менен

ЕВРАЗИЯ ЭКОНОМИКАЛЫК БИРЛИГИНИН БЮДЖЕТИ ЖӨНҮНДӨ ЖОБО ЖӨНҮНДӨ

Өзгөртүлүүчү документтердин тизмеги
(Жогорку Евразия экономикалык [кеңешинин](#)
25.12.2023-жылдагы № 17 чечиминин редакциясында)

2014-жылдын 29-майында кол коюлган Евразия экономикалык бирлиги жөнүндө келишимдин [12-беренесинин 2-пунктунун 6-пунктчасына](#) жана [20-беренесинин 2-пунктуна](#) ылайык, мамлекет башчыларынын деңгээлиндеги Жогорку Евразия экономикалык кеңеши чечти:

1. Евразия экономикалык бирлигинин бюджети жөнүндө тиркелген [жобо](#) бекитилсин.

2. Евразия экономикалык бирлигинин 2015-жылга бюджетин түзүүдө жана аткарууда Россия Федерациясынын бюджеттик классификациясын мамлекеттик башкаруу секторунун операцияларын классификациялоо коддору колдонулаары белгиленсин.

3. Бул чечим 2014-жылдын 29-майындагы Евразия экономикалык бирлиги жөнүндө [келишим](#) күчүнө кирген күндөн тартып күчүнө кирет ,

Жогорку Евразия экономикалык кеңешинин мүчөлөрү:

Беларусь Республикасынын
атынан

Казакстан Республикасынын
атынан

Россия Федерациясынын
атынан

Бекитилген
Жогорку Евразия
экономикалык кеңешинин
2014-жылдын 10-октябрындагы № 78 чечими менен

ЕВРАЗИЯ ЭКОНОМИКАЛЫК БИРЛИГИНИН БЮДЖЕТИ ЖӨНҮНДӨ ЖОБО

Өзгөртүлүүчү документтердин тизмеги
(Жогорку Евразия экономикалык [кеңешинин](#)
25.12.2023-жылдагы № 17 чечиминин редакциясында)

I. Жалпы жоболор

1. Бул Жобо Евразия экономикалык бирлигинин (мындан ары — Бирлик) бюджетин түзүү жана аткаруу, ошондой эле Бирликтин бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчетту даярдоо тартибин аныктайт.

2. Бул Жобонун максаттары үчүн төмөнкүлөрдү билдирүүчү түшүнүктөр колдонулат:

"Бирликтин бюджетинин администратору" — Бирликтин бюджетинин долбоорун түзүүнү, Бирликтин бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчеттун долбоорун даярдоону жана жыйынды бюджеттик жазууну жүргүзүүнү жүзөгө ашыруучу Бирликтин органы;

"Бирликтин бюджети" — Бирликтин ишин каржылык камсыз кылуу үчүн арналган акча каражаттарын түзүүнүн жана чыгымдоонун формасы;

"бюджеттик отчеттуулук" — Бирликтин бюджетинин каражаттарды тескөөчүлөр (алуучулар) тарабынан түзүлүүчү кирешелер жана чыгашалар боюнча аткарылышы жөнүндө маалыматтар;

"бюджеттик жазуу" — Бирликтин бюджетин чыгымдар боюнча аткаруу максатында жыйынды бюджеттик жазуунун негизинде каражаттарды тескөөчү (алуучу) тарабынан түзүлүүчү документ;

"Бирликтин органынын бюджеттик сметасы" — чыгымдардын ведомстволук түзүмүнүн курамында бекитилген, Бирликтин органынын чыгымдарынын көлөмүн аныктоочу каражаттар;

"бюджеттик эсеп" — Бирликтин бюджетинин кирешелер жана чыгашалар боюнча аткарылышы жөнүндө документтештирилген системалаштырылган маалыматты түзүү жана анын негизинде бюджеттик отчеттуулукту түзүү;

"чыгымдардын ведомстволук түзүмү" — Бирликтин бюджетинин чыгымдарын каражаттарды тескөөчүлөр (алуучулар) боюнча жана Бирликтин бюджеттик классификациясынын коддору боюнча бөлүштүрүү;

"Бирликтин бюджетинин кирешелери" — Бирликтин бюджетине келип түшүүчү акча каражаттары;

"башка келип түшүүлөр" — банктын эсептеринде убактылуу бош каражаттарды жайгаштыруунун натыйжасында пайда болгон каражаттар, банктык эсеп келишими боюнча пайыздар, активдерди сатуудан, келишимдик милдеттенмелер боюнча жазапулдардын жана туумдардын суммаларынын түшүүсүнөн, соттук доолор боюнча компенсациялардын суммаларынан жана камсыздандыруу төлөмдөрүнүн суммаларынан түшкөн каражаттар жана башка келип түшүүлөр;

"Бирликтин органдары" — Бирликтин түрүктүү иштөөчү органдары, алардын ишин каржылоо Бирликтин бюджетинин каражаттарынын эсебинен жүзөгө ашырылат;

"жооптуу департамент" — Бирликтин бюджетинин администраторунун түзүмдүк бөлүмү, ага Бирликтин бюджетинин долбоорун түзүү, Бирликтин бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчеттун долбоорун даярдоо жана жыйынды бюджеттик жазманы жүргүзүү боюнча функциялар жүктөлгөн;

"Бирликтин бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчет" — отчеттук каржылык жыл үчүн кирешелер жана чыгашалар боюнча Бирликтин бюджетинин аткарылышы жөнүндө документ;

"отчеттук каржылык жыл" — учурдагы каржылык жылдан мурунку жыл;

"кезектеги каржылык жыл" — учурдагы каржылык жылдан кийинки жыл;

"каражаттарды тескөөчү (алуучу)" — Бирликтин бюджетинин долбоорун түзүүгө, Бирликтин бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчеттун долбоорун даярдоого катышкан жана бюджеттик жазмага ылайык Бирликтин бюджетинин каражаттарын чыгымдоону жүзөгө ашыруучу Бирликтин органы;

"Бирликтин бюджетинин чыгымдары" — Бирликтин бюджетинен төлөнүүчү акча каражаттары;

"жыйынды бюджеттик жазуу" — Бирликтин бюджетинин администратору тарабынан каражаттарды бөлүштүрүүчүлөр (алуучулар) боюнча түзүлүүчү Бирликтин бюджетинин кирешелерин жана чыгашаларын бөлүштүрүү жөнүндө документ;

"Бирликтин бюджетинин эсептери" — Бирликтин бюджетинин кирешелеринин келип түшүшү жана андан кийин Бирликтин органдарынын эсептерине акча каражаттарын которуу үчүн Бирликтин бюджетинин администратору тарабынан ачылган эсептер;

"Бирликтин органдарынын эсептери" — Бирликтин мүчө мамлекеттери тарабынан өнөр жай тармактарында биргелешкен кооперациялык долбоорлорду ишке ашырууда каржылык көмөк көрсөтүүгө чыгымдарды кошо алганда, Бирликтин бюджетинин чыгашалары боюнча операцияларды жүзөгө ашыруу жана башка түшүүлөрдүн эсебин алуу үчүн каражаттарды тескөөчү (алуучу) тарабынан ачылган эсептер;

(Жогорку Евразия экономикалык кеңешинин 25.12.2023-жылдагы № 17 чечиминин редакциясында)

"үчурдагы каржылык жыл" — Бирликтин бюджетин аткаруу жана кезектеги каржылык жылга Бирликтин бюджетин түзүү жүзөгө ашырылган жыл;

"ыйгарым укуктуу органдар" — Бирликтин мүчө мамлекеттеринин аткаруу бийлигинин органдары, аларга улуттук бюджеттерди түзүү жана аткаруу боюнча функциялар жүктөлгөн.

3. Бирликтин бюджети кирешелерде жана чыгашаларда теңдештирилүүгө тийиш.

4. Бирликтин бюджети бир каржылык жылга бекитилет, ал календардык жылга туура келет жана 1-январдан 31-декабрга чейин созулат.

5. Бирликтин бюджетин эсептөө валютасы Россия Федерациясынын валютасы — орус рубли болуп саналат.

6. Евразия экономикалык комиссиясы (мындан ары — Комиссия) Бирликтин бюджетинин администратору болуп саналат.

II. Бирликтин бюджетинин түзүмү

7. Бирликтин бюджети киреше жана чыгаша бөлүктөрүнөн турат.

8. Бирликтин бюджетинин кирешелери Бирликтин мүчө мамлекеттеринин (мындан ары — мүчө мамлекеттер) үлүштүк төгүмдөрүнүн эсебинен түзүлөт, алардын өлчөмдөрү Жогорку Евразия экономикалык кеңеши (мындан ары — Жогорку кеңеш) тарабынан белгиленет.

9. Бирликтин бюджетинин чыгашалары төмөнкүлөргө бөлүштүрүлөт:

Бирлик органдарынын ишмердигин каржылоо;

Жогорку Кеңештин, Евразиялык өкмөттөр аралык кеңештин (мындан ары — Өкмөттөр аралык кеңеш), Комиссиянын Кеңешинин отурумдарын өткөрүү;

мүчө мамлекеттер тарабынан өнөр жай тармактарында биргелешкен кооперациялык долбоорлорду ишке ашырууда каржылык көмөк көрсөтүү.

(абзац Жогорку Евразия экономикалык кеңешинин 25.12.2023-жылдагы № 17 чечими менен киргизилген)

10. Бирликтин бюджети өзүнө тексттик беренелерди, Бирликтин бюджетинин кирешелеринин түзүмүн жана Бирликтин бюджетинин чыгашаларынын ведомстволук түзүмүн камтыйт.

III. Бирликтин бюджеттик классификациясы

11. Бирликтин бюджеттик классификациясы Бирликтин бюджетинин көрсөткүчтөрүнүн салыштырмалуулугун камсыз кылуучу, классификациянын объекттерине топтоштурулган коддорду ыйгаруу менен Бирликтин бюджетинин кирешелеринин жана чыгашаларынын системалаштырылган тобу болуп саналат.

12. Бирликтин бюджеттик классификациясы Бирликтин бюджетин, Бирликтин органдарынын бюджеттик сметаларын түзүү жана аткаруу үчүн, ошондой эле Бирликтин бюджетинин аткарылышы жана Бирликтин бюджетин түзүү жөнүндө отчетту даярдоо үчүн колдонулат.

13. Бирликтин бюджеттик классификациясы өзүнө Бирликтин бюджетинин кирешелеринин классификациясын жана Бирликтин бюджетинин чыгымдарынын классификациясын камтыйт.

14. **Бирликтин бюджеттик классификациясынын курамы жана түзүмү**, анын ичинде Бирликтин бюджетинин кирешелеринин бюджеттик классификациясынын жана Бирликтин бюджетинин чыгашаларынын бюджеттик классификациясынын коддорунун аталыштары Комиссиянын Кеңеши тарабынан бекитилет.

15. Бирликтин бюджеттик классификациясын колдонуу тартиби жөнүндө көрсөтмөлөр Комиссиянын Коллегиясынын Төрагасы тарабынан бекитилет.

IV. Бирликтин бюджетин түзүүнүн тартиби

16. Бирликтин бюджети төмөнкүдөй принциптерге негизделет:

кирешелердин жана чыгашалардын толук чагылдырылышына жана тең салмактуулугуна;

аныктыгына жана ачыктыгына;

даректүү жана максаттуу мүнөзгө;

бюджеттик каражаттарды пайдалануунун натыйжалуулугуна.

17. Кезектеги каржылык жылга Бирликтин бюджетин түзүү Комиссиянын Коллегиясынын Төрагасы бекиткен тартипте берилүүчү Бирликтин органдарынын бюджеттик сметаларынын долбоорлорунун негизинде жооптуу департамент тарабынан жүзөгө ашырылат.

18. Бирликтин бюджетинин долбоорун даярдоо мүчө мамлекеттердин ченемдик укуктук актыларына, Бирликтин укугуна жана Бирликтин органдарынын актыларына ылайык жүзөгө ашырылат.

Бирликтин органдарынын бюджеттик сметаларынын долбоорлорун даярдоо Бирликтин органдарынын штаттык санынын чегин, эмгек акы төлөө тартибин, медициналык тейлөөнү көрсөтүү тартибин, мүчө мамлекеттер өнөр жай тармактарында жана башкаларда биргелешкен кооперациялык долбоорлорду, ошондой эле Бирликтин органдарынын материалдык жана социалдык камсыздоо, иш сапарларга чыгымдарды каржылоо, илимий-изилдөө иштерин аткарууга, Жогорку Кеңештин, Өкмөттөр аралык кеңештин жана Комиссиянын Кеңешинин отурумдарын өткөрүүгө, Бирликтин интеграцияланган маалыматтык тутумунун иштешине жана өнүгүшүнө чыгымдарды каржылоо маселелерин жөнгө салган каржылык көмөк көрсөтүү тартибин аныктаган актыларынын негизинде ишке ашырылат.

(Жогорку Евразия экономикалык кеңешинин 25.12.2023-жылдагы № 17 **чечиминин** редакциясында)

19. Комиссиянын Коллегиясынын мүчөлөрү менен макулдашылгандан кийин Бирликтин

бюджетинин долбоору түшүндүрмө кат, негиздөөчү документтер жана чыгымдар беренелери боюнча эсептөөлөр менен жооптуу департамент тарабынан учурдагы каржылык жылдын 1-апрелинен кечиктирилбестен ыйгарым укуктуу органдарга кароо үчүн жиберилет.

20. Ыйгарым укуктуу органдар жооптуу департаментке Бирликтин органдары менен биргеликте андан ары жеткире иштеп чыгуу үчүн Бирликтин бюджетинин долбоору боюнча сын-пикирлерди жана сунуштарды жөнөтөт.

21. Ушул Жобонун [20-пунктуна](#) ылайык жооптуу департамент тарабынан жеткире иштелип чыккан Бирликтин бюджетинин долбоору Комиссиянын Коллегиясынын Төрагасы тарабынан мүчө мамлекеттердин өкмөттөрүнө кароого жиберилет.

22. Мүчө мамлекеттердин өкмөттөрү тарабынан каралгандан кийин Бирликтин бюджетинин жеткире иштелип чыккан долбоору Комиссиянын Коллегиясынын отурумунда киргизилет.

Комиссиянын Коллегиясынын отурумунда каралгандан кийин Бирликтин бюджетинин долбоору Комиссиянын Кеңешинин жана Өкмөттөр аралык кеңештин жактыруусуна чыгарылат.

23. Өкмөттөр аралык кеңеш жактыргандан кийин Бирликтин бюджетинин долбоору Жогорку кеңештин бекитүүсүнө чыгарылат.

V. Бирликтин бюджетин аткаруунун тартиби

24. Бирликтин бюджетин бекитүү жөнүндө чечим кабыл алынгандан кийин бир айлык мөөнөттө Комиссиянын Коллегиясынын Төрагасы жыйынды бюджеттик жазууну бекитет.

Жыйынды бюджеттик жазманын негизинде каражаттарды тескөөчүлөр (алуучулар) бюджеттик жазманы түзүшөт жана бекитишет.

Бирликтин бюджетинин администратору тарабынан жыйынды бюджеттик жазманы жана каражаттарды тескөөчүлөр (алуучулар) тарабынан бюджеттик жазманы түзүүнүн жана жүргүзүүнүн тартиби Комиссиянын Коллегиясынын Төрагасы тарабынан бекитилет.

25. Мүчө мамлекеттер тарабынан Бирликтин бюджетинин эсептерине төгүмдөрдү которуу, эреже катары, ай сайын, бирок кварталына 1 жолудан кем эмес Россия Федерациясынын валютасында (россиялык рублинде) же эркин конвертирленүүчү валютада (АКШ долларында) жүзөгө ашырылат.

26. АКШ долларында которулган каражаттарды эсепке алуу россиялык рубль менен Россия Федерациясынын Борбордук банкы тарабынан Бирликтин бюджетинин эсебине каражаттар келип түшкөн күнгө карата белгиленген АКШ долларына карата россиялык рублинин расмий курсу боюнча жүзөгө ашырылат.

27. Комиссиянын Коллегиясынын Төрагасы квартал сайын мүчө мамлекеттердин өкмөттөрүнө мүчөлүк акылардын толук которулгандыгы жөнүндө маалымдайт.

28. Учурдагы каржылык жылында мүчө мамлекеттер тарабынан белгиленген мүчөлүк акылардын көлөмүнөн ашыкча чегерилген каражаттар, бул мамлекеттер менен макулдашуу боюнча кезектеги каржы жылына Бирликтин бюджетине алардын үлүштүк төгүмдөрүнүн эсебине чегерилет.

29. Учурдагы каржы жылында мүчө мамлекеттер тарабынан саналбаган салымдар кийинки каржы жылы үчүн милдеттүү түрдө төлөнүүгө тийиш жана мүчө мамлекеттин тиешелүү каржы жылы үчүн карызы болуп эсептелет.

30. Мүчө мамлекеттердин мүчөлүк акыларды төлөө боюнча карыздарын жоюунун [тартиби](#)

Жогорку кеңеш тарабынан аныкталат.

31. Бирликтин бюджетинин эсептеринен Бирликтин органдарынын эсептерине акча каражаттарын которуу Бирликтин бюджетинин администратору тарабынан жыйынды бюджеттик жазмага ылайык, Бирликтин бюджетинин эсептерине каражаттар келип түшкөн күндөн тартып 5 банктык күндүн ичинде жүзөгө ашырылат.

Мүчө мамлекеттер өнөр жай тармактарында биргелешкен кооперациялык долбоорлорду ишке ашырууда каржылык көмөк көрсөтүүгө чыгымдарды каржылоо Комиссия тарабынан Россия Федерациясынын валютасында — россиялык рублинде — Бирликтин бюджетинин чыгашалары боюнча операцияларды жүзөгө ашыруу үчүн Комиссиянын эсептеринен жүзөгө ашырылат.
(абзац Жогорку Евразия экономикалык кеңешинин 25.12.2023-жылдагы № 17 чечими менен киргизилген)

32. Бирликтин бюджетин аткаруу процессинде Бирликтин бюджетинин администратору эмгек акыга жана мүчө мамлекеттер тарабынан өнөр жай тармактарында биргелешкен кооперациялык долбоорлорду ишке ашырууда каржылык көмөк көрсөтүүдөн тышкары, ушул беренелер боюнча бекитилген чыгымдардын жалпы көлөмүнүн 10 пайызынын чегинде Бирликтин бюджетинин чыгымдарын Бирликтин органынын бюджеттик сметасынын чыгымдар беренелеринин ортосунда кайра бөлүштүрүү бөлүгүндө жыйынды бюджеттик жазууга өзгөртүүлөрдү киргизүүгө укуктуу.
(Жогорку Евразия экономикалык кеңешинин 25.12.2023-жылдагы № 17 чечиминин редакциясында)

Бирликтин бюджетинин чыгымдарын Бирликтин органынын бюджеттик сметасынын чыгымдар беренелеринин ортосунда ушул беренелер боюнча каралган чыгымдардын жалпы көлөмүнүн 10 пайызынан ашык каражаттарды тескөөчүлөрдүн (алуучулардын) ортосунда кайра бөлүштүрүү, ошондой эле эмгек акыга чыгымдар беренесин колдонуу менен Бирликтин бюджетине өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө Жогорку Кеңештин чечиминин негизинде жүзөгө ашырылат.

Бирликтин бюджетинин мүчө мамлекеттер тарабынан өнөр жай тармактарында биргелешкен кооперациялык долбоорлорду ишке ашырууда каржылык көмөк көрсөтүүгө каралган каражаттары көрсөтүлгөн максаттарга гана пайдаланылат жана Бирликтин бюджетинде каралган чыгымдардын башка беренелерин каржылоого кайра бөлүштүрүлүшү мүмкүн эмес.
(абзац Жогорку Евразия экономикалык кеңешинин 25.12.2023-жылдагы № 17 чечими менен киргизилген)

33. Бирликтин органдарынын жетекчилери Комиссиянын Коллегиясынын мүчөлөрүнө, Бирликтин Сотунун судьяларына, Бирликтин тиешелүү органынын кызмат адамдарына жана кызматкерлерине эмгек акы төлөөгө каралган акча каражаттарын үнөмдөөнүн багытталышы жөнүндө чечимдерди кабыл алууга укуктуу.

34. Бирликтин бюджетинин учурдагы каржылык жылдын аягына чейин бекитилбеген учурда, Бирликтин органдарынын ишин каржылоо Бирликтин кезектеги каржылык жылга бюджетин бекитүүгө чейин мүчө мамлекеттер тарабынан отчеттук каржылык жылда алардын иш жүзүндөгү каржылоосунун он экиден биринен ашпаган өлчөмдө ай сайын жүзөгө ашырылат.

35. Кезектеги каржылык жылдын 1-январына карата абал боюнча Бирликтин органдарынын эсептеринде түзүлгөн, кредитордук карыздарды жоюуга, негизги каражаттарды сатып алууга жана өтүп жаткан каржылык жылда Жогорку Кеңештин, Өкмөттөр аралык кеңештин, Комиссиянын Кеңешинин отурумдарын өткөрүүгө каралган бюджеттик каражаттардын калдыктары, максаттуу мүнөзүн сактап калат жана кезектеги каржылык жылдын биринчи жарым жылдыгында Бирликтин органдары тарабынан кезектеги каржылык жылга карата Бирликтин органдарынын бюджеттик сметаларында каралган чыгымдардан тышкары кошумча каржылоо катары пайдаланылат, мында көрсөтүлгөн операциялар кийин бюджеттик отчеттуулукта чагылдырылат.

Кезектеги каржылык жылдын 1-январына карата абал боюнча Бирликтин органдарынын эсептеринде түзүлгөн, мүчө мамлекеттер тарабынан өнөр жай тармактарында биргелешкен кооперациялык долбоорлорду ишке ашырууда каржылык көмөк көрсөтүүгө каралган бюджеттик каражаттардын калдыктары максаттуу мүнөзүн сактап калат жана кезектеги каржылык жылга Комиссиянын бюджетинде каралган чыгымдардан тышкары кошумча каржылоо катары кезектеги каржылык жылда колдонулат, андан кийин аталган операцияларды бюджеттик отчеттуулукта чагылдырат.

(абзац Жогорку Евразия экономикалык кеңешинин 25.12.2023-жылдагы № 17 чечими менен киргизилген)

36. Кезектеги каржылык жылдын 1-январына карата абал боюнча Бирликтин органдарынын эсептеринде түзүлгөн бюджеттик каражаттардын калдыктары, ушул Жобонун 35-пунктунда көрсөтүлгөн бюджеттик каражаттардын калдыктарын кошпогондо, ошондой эле дебитордук карыздын болушун эске алуу менен башка түшүүлөр мүчө мамлекеттердин Бирликтин бюджетине үлүштүк төгүмдөрүн төлөөнүн эсебине учурдагы каржылык жылда алар тарабынан иш жүзүндө жүргүзүлгөн которуулардын көлөмүнө пропорционалдуу түрдө чегерилүүгө тийиш.

37. Өтүп жаткан каржылык жылда Бирликтин органын жоюу жөнүндө чечим кабыл алынган жана анын укук мураскери жок болгон учурда жоюу жол-жоболоруна байланыштуу эсептешүүлөр жүргүзүлгөндөн кийин Бирликтин органынын эсептеринде калган каражаттар мүчө мамлекеттерге отчеттук каржылык жылда Бирликтин жоюлуп жаткан органын каржылоого алар тарабынан иш жүзүндө жүргүзүлгөн которуулардын көлөмүнө пропорциялуу түрдө кайтарылып берилүүгө тийиш.

VI. Бирликтин бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчетту даярдоонун тартиби

38. Бирликтин бюджетинин бардык кирешелери жана чыгашалары, ошондой эле Бирликтин бюджетин аткаруу процессинде жүзөгө ашырылуучу операциялар бюджеттик эсепке алынууга тийиш, анын жалпы принциптери Комиссиянын Коллегиясынын Төрагасы тарабынан бекитилет.

39. Бирликтин бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчеттун долбоорун даярдоо Комиссиянын Коллегиясынын Төрагасы бекиткен тартипте берилүүчү каражаттарды тескөөчүлөрдүн (алуучулардын) бюджеттик отчеттуулугунун негизинде жооптуу департамент тарабынан жүзөгө ашырылат.

Бюджеттик отчеттуулук бюджеттик эсептин маалыматтарынын негизинде түзүлөт.

40. Жооптуу департамент Бирликтин бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчеттун долбоорун отчеттук каржылык жылдан кийинки жылдын 15-майына чейин Ыйгарым укуктуу органдарга кароо үчүн берет.

Бирликтин бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчеттун курамына, анын ичинде кирешелер жана чыгашалар боюнча Бирликтин бюджетинин тексттик беренелеринин аткарылышына талдоону, ошондой эле отчеттук мезгилдеги Бирликтин органдарынын иш жүзүндөгү саны жөнүндө маалыматтарды камтыган түшүндүрмө кат да киргизилет.

41. Ыйгарым укуктуу органдар жооптуу департаментке Бирликтин бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчеттун долбоору боюнча сын-пикирлерди жана сунуштарды жөнөтөт.

42. Жооптуу департамент Ыйгарым укуктуу органдардын сын-пикирлерин жана сунуштарын эске алуу менен Бирликтин органдары менен биргеликте Бирликтин бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчеттун долбоорун толуктап иштеп чыгат жана аны Комиссиянын Коллегиясынын Төрагасына Комиссиянын Коллегиясынын отурумунда кароо үчүн берет.

43. Комиссиянын Коллегиясынын отурумунда каралгандан кийин Бирликтин бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчеттун долбоору андан ары жактыруу үчүн Өкмөттөр аралык кеңешке

берүү үчүн Комиссиянын Кеңешинин кароосуна киргизилет.

44. Өкмөттөр аралык кеңеш жактыргандан кийин Бирликтин бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчеттун долбоору Жогорку Кеңештин бекитүүсүнө чыгарылат.

VII. Каржылык контроль

45. Ушул Жобонун максаттары үчүн каржылык контролдоонун төмөнкүдөй формалары каралат:

алдын ала каржылык контролдоо Бирликтин органдарынын чыгымдарынын натыйжалуулугун аныктоо жана Бирликтин бюджетинин чыгымдарын оптималдаштыруу максатында бюджеттик каражаттарды алуучулардын бюджеттик сметаларынын долбоорлорун кароодо Бирликтин бюджетинин долбоорун түзүүнүн негизинде жүзөгө ашырылат;

учурдагы каржылык контроль Бирликтин органдарына бюджеттик каражаттар бөлүнгөндө Бирликтин бюджетин аткаруунун жүрүшүндө, ошондой эле Бирликтин органдары тарабынан бюджеттик каражаттардын натыйжасыз жана максатсыз чыгымдалышынын алдын алуу максатында кирешелердин түшүү процессинде жүзөгө ашырылат;

кийинки каржылык контроль Бирликтин бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчетту кароонун жана бекитүүнүн жүрүшүндө алуучулар тарабынан бөлүнгөн бюджеттик каражаттарды иш жүзүндө пайдалангандан кийин жүргүзүлөт.

46. Бирликтин органдарындагы каржылык контроль тышкы аудит (контроль) жана Бирликтин бюджетинин аткарылышын контролдоо (тышкы жана ички) болуп бөлүнөт.

47. Тышкы аудит (контроль) Бирликтин бюджетинин каражаттарын түзүүнүн, башкаруунун жана тескөөнүн натыйжалуулугун, Бирликтин мүлкүн жана башка активдерин пайдалануунун натыйжалуулугун аныктоо максатында жүзөгө ашырылат. Тышкы аудит (контроль) мүчө мамлекеттердин мамлекеттик каржылык контролдоонун жогорку органдарынын өкүлдөрүнөн түзүлгөн инспекторлордун тобу тарабынан ишке ашырылат.

Бирликтин органдарында тышкы аудит (контролдоо) жөнүндө жобо Жогорку кеңеш тарабынан бекитилет. Тышкы аудиттин (контролдун) стандарттары жана методологиясы мүчө мамлекеттердин жогорку мамлекеттик каржылык контролдоо органдары тарабынан аныкталат.

Бирликтин органдарында жүргүзүлгөн тышкы аудиттин (контролдун) натыйжалары белгиленген тартипте Жогорку кеңештин отурумунда кароо үчүн чыгарылат.

48. Бирликтин бюджетинин аткарылышына тышкы контролду жүзөгө ашыруу үчүн 1 жылда 2 жолудан кем эмес Бирликтин органдарынын каржылык-чарбалык ишине ревизия (мындан ары — ревизия) жүргүзүлөт.

Мүчө мамлекеттердин кайсынысынын болбосун демилгеси боюнча Бирликтин органдарынын каржылык-чарбалык ишинин айрым маселелери боюнча текшерүүлөр (мындан ары — текшерүү) жүргүзүлүшү мүмкүн.

Ревизияларды жана текшерүүлөрдү мүчө мамлекеттердин мамлекеттик каржылык контролдоо органдарынын өкүлдөрүнөн турган текшерүүчүлөр тобу жүргүзөт.

Бирликтин органдарынын каржылык-чарбалык ишин текшерүү жөнүндө жобо, Бирликтин органдарынын каржылык-чарбалык ишин текшерүүнүн стандарттары жана методологиясы Өкмөттөр аралык кеңеш тарабынан бекитилет. Ревизияларды жана текшерүүлөрдү жүргүзүү мөөнөтүн аныктоо менен жүргүзүү жөнүндө чечим Өкмөттөр аралык кеңеш тарабынан кабыл алынат.

Жүргүзүлгөн ревизиялардын жана текшерүүлөрдүн натыйжалары Өкмөттөр аралык кеңештин отурумунда кароо үчүн кийин белгиленген тартипте киргизүү менен мүчө мамлекеттердин өкмөттөрүнө жиберилет.

49. Бирликтин бюджетинин аткарылышына ички контроль Бирликтин органдары тарабынан жалпы принциптери Комиссиянын Коллегиясынын Төрагасы тарабынан бекитилген тартипте жүзөгө ашырылат.

50. Бирликтин органдары тарабынан тышкы аудитти (контролду) жүргүзүүнүн жүрүшүндө аныкталган тартип бузууларды четтетүүнүн тартиби Жогорку кеңеш тарабынан аныкталат.

Бирликтин органдары тарабынан ревизияларды жана текшерүүлөрдү жүргүзүүнүн жүрүшүндө аныкталган тартип бузууларды четтетүүнүн тартиби Өкмөттөр аралык кеңеш тарабынан аныкталат.
